

– Tænk på jeres fremtid

Ph.d.-studerende skal klædes på til et liv uden for universitetet. De skal lære om netværk, arbejdsnormer og planlægning af karrieren

Efterhånden udklækker Danmark så mange ph.d.er, at de ikke alle kan forvente at fortsætte i forskerstillinger på universiteterne, og det er heller ikke meningen.

Derimod skal nogle af dem ud i erhvervslivet, og det stiller anderledes krav til kandidaterne. Derfor skal de undervejs i deres ph.d.-forløb tilbydes muligheden for at erhverve sig nogle kompetencer, som de ikke nødvendigvis opnår under tre års intense studier af et bestemt molekyle, en økonomisk teori, eller hvad deres afhandling nu går ud på.

Sådan lyder det fra Monika Janfelt. Hun er karrierekonsulent på Syddansk Universitet og tilbyder nu på fjerde år de ph.d.-studerende forskellige former for coaching og karriereplanlægning.

– Vi har som universitet en forpligtelse til at undgå, at vi producerer studerende, som tror, at faglighed gør det alene. Vi skal lære dem at tænke mere strategisk og langsigtet, fortæller Monika Janfelt og tilføjer:

– Din faglige formåen rækker til et vist niveau, men herefter er det et spørgsmål om, hvor langt dine personlige egenskaber kan

– Vi har en forpligtelse til at undgå, at de ph.d.-studerende tror, at faglighed gør det alene, siger Monika Janfeldt, som her ses under en workshop.

Foto: Annette Fuglsang.

bringe dig. For eksempel er det vigtigt at lære at netværke. Du skal gøre dig nogle tanker om, hvad du gerne vil lave om nogle år og i den forbindelse spørge dig selv, om der så er nogle kurser, du mangler. Eller om du for eksempel kan tilbyde en virksomhed en form for samarbejde under din ph.d.-afhandling. Du skal også lære at tage ansvar for din arbejdsplads og for eksempel være med til at sikre, at der er gode arbejdsnormer.

På Syddansk Universitet arrangerer Monika Janfelt workshops, hvor de ph.d.-studerende hører oplæg og får mulighed for at diskutere med hinanden på tværs af forskningsområder. Hun tilbyder også coaching og individuelle samtaler.

Gør som i elitesporten

En af de ph.d.-studerende er Mette Seidelin fra Institut for Historie på Syddansk Universitet, og hun er samtidig med i en styregruppe, der står bag nogle af tilbuddene til de studerende om karriereplanlægning.

Ifølge hende er det også vigtigt at gøre op med forestillingen om, at det er tabu at tale om stress og præstationsangst.

– I stedet skal vi skæve til sportsverdenen og se på, hvordan de udvikler talenter. Mange elitesportsfolk har en coach tilknyttet, og det bliver ikke opfattet som noget negativt. Tværtimod handler det om at sætte fokus på nogle mål og diskutere, hvad der skal til for at opnå dem. Derfor er det også en misforståelse at tro, at man kun har brug for brug en coach, hvis man ikke kan magte sin forskning, påpeger Mette Seidlin.

Hun opfordrer til, at ph.d.-studerende fra starten benytter tilbuddene om coaching og karriereplanlægning.

– Ellers risikerer vi, at ph.d.-studiet bliver en tidslomme, hvor vi begraver os i et projekt i tre år. Og først derefter begynder vi at forholde os til, hvad der så skal ske. Og det er u hensigtsmæssigt, eftersom mange af os må regne med, at vi skal ud i en helt anden verden.

– Din faglige formåen rækker til et vist niveau, men herefter er det et spørgsmål om, hvor langt dine personlige egenskaber kan bringe dig.

Monika Janfelt, karrierekonsulent

Mangler rollemodeller

Karrierekonsulent Monika Janfelt fra Syddansk Universitet har stået i spidsen for et projekt, hvor fire af landets universiteter i fællesskab satte fokus på karriereplanlægning for ph.d.-studerende. I den sammenhæng var de studerende i januar inviteret til et arrangement, hvor karriereplanlægning og indbyrdes udveksling af erfaringer, succeser og bekymringer var på tapetet. I de efterfølgende evalueringer fremhæver deltagerne blandt andet, at de var glade for at diskutere emner som karriereudvikling, personlige styrker samt deres arbejdsmiljø.

– Man skal huske, at i hverdagen har den ph.d.-studerende ikke ret mange rollemodeller. Der er vejlederen, som har mange andre opgaver. Og de andre ph.d.-studerende på instituttet opfattes tit som en slags konkurrenter, fordi de ofte kæmper om de samme bevillinger og stillinger, påpeger Monika Janfelt og tilføjer:
– Når vi bruger så mange penge på at uddanne ph.d.er, bør vi også sikre, at de kommer godt igennem forløbet, og at de undervejs får lagt en plan for deres videre forløb.

Af Kent Kristensen, kk@sdu.dk

FAKTA

Om ph.d.er

I 2010 begyndte mere end 2.600 studerende på en ph.d.-uddannelse i Danmark.

Antallet af færdige ph.d.er er i perioden fra 2000 til 2011 steget med 70 procent.

Den stigende vækst skyldes Globaliseringsaftalen fra 2006, hvor det blev aftalt at styrke investeringerne i forskeruddannelserne.

Ifølge en oversigt fra OECD var Danmark i 2010 rykket op på en 8. plads, når man ser på andelen af borgere, som tager en ph.d.-uddannelse. Lande som Schweiz, Slovakiet, Tyskland og Finland er foran Danmark.

Kilde: Danske Universiteter.